

ÖLÜLER, DİRİLER *ve* DELİLER

Gotik
Öyküler

TÜRKÇELEŞTİREN:
ZEYNEP AVCI

De/i

Deji

ANNA LETITIA AIKIN / RICHARD CUMBERLAND
NATHAN DRAKE / SÖR WALTER SCOTT
MARY WOLLSTONECRAFT SHELLEY / PETRUS BOREL
J. WADHAM / CHARLES DICKENS
SHERIDAN LE FANU / NATHANIEL HAWTHORNE
ELIZABETH GASKELL / ROBERT LOUIS STEVENSON
MARCEL SCHWOB / HECTOR HUGH MUNRO (SAKİ)

Zeynep Avcı

1947 yılında doğdu. Kadıköy Kız Koleji'nden sonra, ODTÜ İdari Bilimler Fakültesi ile İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde öğrenim gördü. 1966-1977 yılları arasında önde gelen yayın organlarında muhabirlik, röportaj yazarlığı, dış haberler ve magazin servisi şefliği, yazı işleri müdürlüğü yaptı. *Yazko Somut*, *Milliyet Sanat*, *Varlık*, *Cumhuriyet Kitap*, *Kitaplık* gibi pek çok dergide yazıları yayımlandı. Toplumsal Tarih Vakfı'nın üç aylık *İstanbul* dergisinin yayın yönetmenliğini üstlendi. 2000-2005 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi, İletişim Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Öykü, oyun, araştırma ve biyografi türünde eserleri bulunan Avcı'nın senaryoları da Atıf Yılmaz, Zülfü Livaneli gibi yönetmenler tarafından filme çekildi. Türkçeye kazandırdığı çeviri eserlerle Avni Dilligil En İyi Çeviri Ödülü (1997), *Tiyatro Tiyatro* Dergisi "Yılın Çevirmeni Ödülü" (2003 ve 2006), Ankara Sanat Kurumu "En İyi Tiyatro Çevirisi Ödülü"ne (2008) değer görüldü.

ÖLÜLER, DİRİLER VE DELİLER: GOTİK ÖYKÜLER

© 2020, Tudem Yayın Grubu

1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Anna Letitia Aikin, Richard Cumberland, Nathan Drake, Sör Walter Scott, Mary Wollstonecraft Shelley, Petrus Borel, J. Wadham, Charles Dickens, Sheridan Le Fanu, Nathaniel Hawthorne, Elizabeth Gaskell, Robert Louis Stevenson, Marcel Schwob, Hector Hugh Munro (Saki)

TÜRKÇELEŞTİREN: Zeynep Avcı

EDİTÖR: Hilâl Aydın

DÜZELTİ: Ayşegül Utku Günaydın

KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Şubat 2020 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-73-1

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

ÖLÜLER, DİRİLER *ve* DELİLER

TÜRKÇELEŞTİREN: ZEYNEP AVCI

Gotik Öyküler

B İ R A Z D A N okuyacağınız öykü
o kadar sıradışı ki, olayın geçtiği
yörede yaşayan saygıdeğer birinden
dinlemiş olmasaydım ş A İ R İ N
teki laf olsun diye uydurmuştur,
deyip geçmem gerekirdi.

Delî

İÇİNDEKİLER

<i>Sör Bertrand: Bir Fragman</i> (1773)	7
ANNA LETITIA AIKIN	
<i>Montremos'un Zehircisi</i> (1791)	11
RICHARD CUMBERLAND	
<i>Haydutların Tutsağı</i> (1801)	18
NATHAN DRAKE ve Bilinmeyen Bir Yazar	
<i>Goblenli Oda</i> (1829)	28
SÖR WALTER SCOTT	
<i>Kem Göz</i> (1829)	42
MARY WOLLSTONECRAFT SHELLEY	
<i>Anatomist Andreas Vesalius</i> (1833)	63
PETRUS BOREL	
<i>Lady Eltringham veya Ratcliffe Cross Şatosu</i> (1836)	78
J. WADHAM	

Bir Delinin Kaleminden (1836) 81

CHARLES DICKENS

Tyrone Ailesi'nin Tarihinden Bir Kesit (1839)..... 91

SHERIDAN LE FANU

Ethan Brand (1850) 126

NATHANIEL HAWTHORNE

İhtiyar Dadının Hikâyesi (1852) 143

ELIZABETH GASKELL

Ceset Hırsız1 (1885) 166

ROBERT LOUIS STEVENSON

Kanlı Blanche (1892) 186

MARCEL SCHWOB

Sredni Vashtar (1911) 191

HECTOR HUGH MUNRO (SAKI)

*Sör Bertrand: Bir Fragman*¹ (1773)

❖ ANNA LETITIA AIKIN

Bu maceranın ardından Sör Bertrand karanlık basmadan o kasvetli bataklığı geçebilmek için atını çalılıklara yöneltti. Ama yolu yarıladiğini sanıyordu ki önüne çıkan kavşak yüzünden afalladı ve çevresindeki boz çalılıklar içinde gözüne çarpan herhangi bir şey olmadığı için ne tarafa gideceği konusunda iyice şaşkınlığa düştü. Bu durumdayken gece oluverdi. İyice alçalmış, yoğun, kara bulutlar arasından zayıf bir ay ışığının süzüldüğü gecelerden biriydi. Ay kimi zaman peçesinin ardından bütün haşmetiyle birdenbire çıkıp yine ansızın o peçenin ardına gizlenerek perişan hâldeki Sör Bertrand'ın ancak içinde bulunduğu devasa ıssız boşluğu görebileceği kadar ışık veriyordu. Umudu ve doğasındaki cesaret onu ilerlemeye zorlasa da giderek koyulaşan karanlık ile gövdesinin ve zihninin yorgunluğu sonunda galip gelmişti; görünmeyen batakların ve çukurların varlığını düşünerek üstünde bulunduğu zeminde ilerlemekten korktuğundan umutsuz bir hâlde atından inip kendini yere attı. Bu durumda çok kalmamıştı ki kulağına uzaklardan gelen kasvetli bir çan sesi çalındı; kalkıp yeni keşfine

1 Gotik öykünün 18. yüzyıldaki en popüler biçimlerinden biri “fragmanlar”dır. Uzunluğu birkaç yüz ile birkaç bin sözcük arasında değişen bu kısa eserler, bir maceranın orta yerinden başlar ve zirve noktasındayken aniden sonlanır. [E.N.]

yöneldiğinde yanıp sönen solgun bir ışık gördü. Hemen atının dizginini kavrayarak dikkatli adımlarla ışığa doğru ilerledi. Meşakkatli bir yürüyüşten sonra ışığın geldiği yeri çevreleyen bir hendek yolunu kesti ve ay ışığının bir anlık göz kırpsı sayesinde dört köşesinde kuleler olan, heybetli, kadim bir malikâne ile tam ortasında uzanan büyük verandayı görebildi. Zamanın verdiği hasar her tarafta göze çarpıyordu. Çatı birkaç yerden çökmüştü; mazgallı siperlerin yarısı yıkılmış, pencereler kırılmış, çerçeveler yerinden çıkmıştı. Her iki ucunda yıkık dökük birer geçiş noktası bulunan asma köprü binanın önündeki meydana açılıyordu. Meydana ulaştığında kulelerden birindeki pencereden gelen ışık süzülerek kayboldu; aynı anda ay, kara bir bulutun ardına gömüldü ve ortalık zifiri karanlığa büründü. Her şey sessizlik içindeydi. Sör Bertrand dizgini verandanın altına bağlayarak evin ön cephesini hafif ve yavaş adımlarla geçti. Her yere hâlâ ölüm sessizliği hâkimdi. Alt kat pencerelerinden içeri bakmaya çalıştı ama zifiri karanlıkta tek bir nesne bile seçilmiyordu. Kendi kendine durumu değerlendirdikten sonra verandaya girdi ve kapıdaki devasa demir tokmağı kavrayıp kısa bir tereddütten sonra büyük bir gürültüyle vurdu. Ses malikânenin içinde kof yankılar yarattı. Sonra her şey tekrar sükûnete kavuştu. Vuruşu daha cesurca, daha yüksek sesle tekrarladıktan sonra ortaya yeniden sessizlik çöktü. Tokmağı üçüncü kez vurduğunda sessizliği üçüncü kez dinledi. Bunun üzerine biraz geri giderek binanın ön cephesi boyunca ışık görünüp görünmediğine baktı. Işık yine aynı yerde ortaya çıkıp daha önce olduğu gibi kayarak gözden kaybolduğu sırada kuleden derin, kasvetli bir çan sesi duyuldu. Sör Bertrand'ın yüreği korkudan duracak gibiydi. Bir süre kımıldamadıysa da içine düştüğü dehşet duygusuyla dizgini tutmak için aceleyle birkaç adım attı ama duyduğu utanç kaçmasını engelledi ve bir yandan macerayı tamamlama isteğinin, öte yanda gururunun etkisiyle verandaya döndü, kendini her türlü olasılığa hazırlayarak bir eliyle kılıcını çekip ötekiyle kapının mandalını kaldırdı. Ağır kapı, menteşelerini gıcırdatarak güçlükle açıldı; omzunu dayayıp iterek kapıyı iyice zorladı, açıp içeri adım attığında kapı gök gürültüsünü andıran bir sesle çarparak kendiliğinden kapandı.

Sör Bertrand'ın kanı donmuştu; kapıyı bulabilmek için döndü ve titreyen elleriyle ona ulaşması uzun sürdüyse de bütün gücünü kullanmasına karşın açamadı. Birkaç başarısız teşebbüsten sonra dönüp arkasına baktığında holün ucunda, geniş bir merdivenin üstünde, çevresine soluk bir ışık saçan açık mavimsi bir alev gördü. Bütün cesaretini yeniden toplayıp ona doğru ilerledi. Işık geri çekildi. Sör Bertrand merdivenlerin başına ulaşıp yukarı çıkmaya başladı. Önünde gerileyen alevi izleyip yavaşça çıkarak geniş bir koridora vardı. Alev, koridor boyunca ilerlediğinde sessiz bir dehşet içinde peşinden gitti, hafif adımlar atıyordu çünkü kendi adım seslerinin yankısı onu korkutuyordu. Işık onu başka bir merdivenin başına kadar ulaştırdıktan sonra yok oldu. Aynı anda kuleden başka bir çan sesi duyuldu. Sör Bertrand çanın yüreğinde çaldığını hissediyordu. Şimdi tam bir karanlığa gömülmüştü, kollarını uzatarak ikinci merdivenden çıkmaya başladı. Soğuk, ölü gibi bir el sol eline dokunarak onu sıkıca kavradı ve zorla ileriye doğru çekmeye başladı; kendini elden kurtarmaya çalıştıysa da başaramayınca kılıcını savurur savurmaz kulakları parçalarcasına bir çığlık duyuldu ve ölü el hareketsiz kaldı. Eli bırakıp umarsız bir kahramanlıkla ileri atıldı. Merdivenler dar ve kıvrımlıydı, yarıklar ve gevşek duran taşlar yüzünden sık sık tökezliyordu. Merdiven giderek daraldı, nihayet alçak bir demir kapıyla son buldu. Sör Bertrand karmaşık, kıvrımlı bir geçide açılan kapıyı itti; önündeki geçit bir insanın ancak elleri ve dizleri üstünde geçebileceği genişlikteydi. Yalnızca bulunduğu yeri gösterecek güçte, titreşen, cılız bir ışık ortalığı aydınlatıyordu. Sör Bertrand içeri girdi. Uzaklardan mahzeni geçerek gelen derin, boğuk bir homurtu duyuldu. İlerleyip ilk dönemeci geçince az önce onu yönlendiren mavi ışık yeniden ortaya çıktı. Işığı takip etti. Sonunda mahzen kocaman bir koridorla buluştu; koridorun ortasında baştan aşağı zırhlar içinde, fena hâlde ürkütücü bir biçimde durarak elindeki kılıcı tehdit edercesine sallayan bir insan belirdi. Sör Bertrand korkusuzca fırlayıp ileri atılarak şiddetle vurunca insan figürü iri bir demir anahatar düşürerek anında yok oluverdi. Mavi alev artık koridorun sonundaki heybetli çifte kapının üstünde duruyordu. Sör Bertrand kalkıp

anahtarı pirinç bir kilide soktu, zorlukla çevirir çevirmez kapılar hızla açılıp geniş bir salonu ortaya çıkardı; salonun dibindeki bir sehpanın üstünde iki yanında mumlar yanan bir tabut duruyordu. Salonun iki tarafında Mağribi usulü yapılmış, sağ ellerinde kocaman süvari kılıçları tutan, siyah mermerden devasa heykeller sıralanmıştı. Şövalye içeri girince hepsi de kolunu kaldırıp bir bacağına öne attı; aynı anda tabutun kapağı hızla açılırken çan çaldı. Alev ise hâlâ ilerlediğinden Sör Bertrand onu tabuta altı adım kalana kadar tereddütsüzce izledi. Birden kefene bürünmüş, kara peçeli bir hanımefendi tabutun içinden doğrulup kollarını ona uzattı; aynı anda heykeller kılıçlarını şakırtarak ilerlediler. Sör Bernard kadına doğru koşup onu kucakladı, kadının ise peçesini kaldırarak onu dudaklarından öptü; işte o anda bina deprem geçiriyormuş gibi sarsıldı ve korkunç bir gürültüyle parçalanıp çöktü. Sör Bertrand anında bayılıvermişti, kendine geldiğinde sayısız mum taşıyan gerçek kristallerin pırıl pırıl aydınlattığı, o zamana kadar gördüğü en muhteşem odada, kadife bir kanepede oturduğunu fark etti. Ortaya şatafatlı bir ziyafet sofrası kurulmuştu. Yumuşacık bir müzikle açılan kapılardan meleklerden güzel kızlarla çevrelenmiş olarak, benzersiz güzellikteki hanımefendi çarpıcı bir ihtişam içinde yürüyerek girdi. Şövalyenin yanına gelerek dizlerinin üstüne çöküp kurtarıcısı olarak ona teşekkür etti. Güzeller, başına defneden bir taç koydular, kadın onu ziyafet masasına götürüp yanına oturttu. Güzel kızlar da sofraya oturdular ve nefis bir müzik çalmaya devam ederken sayısız hizmetkâr girip çıkarak ziyafet ikramına başladı. Sör Bertrand şaşkınlıktan konuşamıyor, kendisini ne denli onurlandırdıklarını ancak iltifatkâr bakışlar ve hareketlerle ifade edebiliyordu. Ziyafet bittikten sonra hanımefendiden başka herkes çıktı; kadın onu kanepeye geri götürürken şunları söyledi: ...

Montremos'un Zehircisi (1791)

❖ RICHARD CUMBERLAND

Birazdan okuyacağınız öykü o kadar sıradışı ki, olayın geçtiği yörede yaşayan saygıdeğer birinden dinlemiş olmasaydım şairin teki laf olsun diye uydurmuştur, deyip geçmem gerekirdi.

Hakkında adının Don Juan olduğundan başka bir şey söylememi istememenizi rica edeceğim Portekizli bir beyefendi gebe bıraktığı üvey kız kardeşini zehirlemekle suçlanarak mahkemeye çıkarılmıştı. Bu beyefendi mahkemeden önce Lizbon ile İspanya'nın sınır kasabası Badajoz arasındaki yol üstünde bulunan Montremos kasabasındaki şatosunda herkesten, her şeyden uzak bir hayat sürüyordu. O kasvetli yöreden geçerken yoldan birkaç kilometre uzakta, mantar meşelerinin arasına gömülmüş şatoyu fark etmiş, daha önce bu kadar iç karartıcı bir malikâne görmediğimi düşünmüştüm. Bu beyefendinin aleyhindeki deliller çok kuvvetliydi ve hikâyesi, yaşadığı mahallede dilden dile öyle çok dolaşmıştı ki gelirinin hatırı sayılır bir kısmını hayır işlerine ayırmış olsa bile kimse cömertliğine şükranlarını sunmak ya da onu teselli etmek için kapısını çalmıyordu; Montremos'taki bir manastıra sığınmış olan, kilise adına kendisine günah çıkarma konusunda gizlice yardım eden zavallı babası hariç.

Hem cinayet hem de ensest suçlarını içeren bu son derece iç karartıcı itham nihayet adaletin kulağına gitmiş ve soruşturma yapması

için Montremos'a bir heyet gönderilmişti. Suçu işlediği iddia edilen kişi kaçıma teşebbüs etmemiş, heyettekilerin çağrılarına hemen itaat etmişti.

Mahkeme sırasında hem tutuklunun itirafından hem de tanıkların ifadelerinden anlaşıldığına göre, Don Juan çocukluğundan beri Brezilya'yla dikkate değer düzeyde ticaret ve alışveriş yapan Lizbonlu zengin bir tüccarın ailesiyle yaşıyordu. Bu tüccarın adını taşımasına izin verilen Don Juan, çevrede tüccarın öz oğlu olarak kabul edilmişti. Tüccarın tek evladı olan Josepha adındaki kızıyla yaşadıkları gizli ilişki sonunda kız hamile kalmış ve Don Juan'ın verdiği ilacı aldıktan birkaç saat sonra zehirlenme belirtileri göstererek ölmüştü. Genç hanımefendinin annesi onun ölümünün ardından ancak birkaç gün yaşayabilmiş, babası ise varını yoğunlu cinayetle suçlanan adama bağışlayarak kendini yoksullara ayrılmış bir manastıra kapatmıştı.

Bu vakada bir kısmı özellikle Don Juan'ı suçlamak için girilmiş gibi görünen, gerçeklerin tuhaf bir biçimde belirsizleştirilmesine yönelik çabalar göze çarpıyordu. Bu da meselenin tereddütle ele alınmasına yol açıyordu. Böylece vakayı açığa kavuşturmak için yapılacak en doğru şeyin zanlıyı işkence altında sorgulamak olduğuna karar verildi.

Bu amaçla hazırlıklar yapılırken başına gelecekler konusunda hiçbir telaşa kapılmamış gibi görünen Don Juan yargıçlara hem onları hem de kendisini zahmetten kurtaracak bir öneride bulunarak dünya üstündeki tüm işkenceleri yapsalar da ağzından tek bir hece bile çıkmayacağını ama onlara gerçekleri kendi arzusuyla anlatacağını açıkladı.

Sanıldığı gibi evinde yaşadığı tüccarın oğlu olmamasının yanı sıra merhume Josepha'yla, karşılıklı sevginin güzel bağları ve evlilik vaadi dışında kan bağı bulunmadığını söylüyordu. Öte yandan Brezilya'da hatırı sayılır bir servete sahip olan ve oğlunu henüz küçük bir çocukken, bahsi geçen ve birtakım kişisel gerekçelerle ona kendi adını veren tüccarın bakımına teslim etmiş saygıdeğer babasını tanımadığını ifade ediyordu. Yetim bir çocuk olduğunu sanmış, kendisini evlat edinen kişinin uzak bir akrabası olduğuna inandırılarak büyütülmüştü. Do-

layısıyla yargıçlara yalvarıp Josepha'yı neden kız kardeşi olarak görmemediğini anlamaya çalışmalarını istedi; karnında bir çocuk taşıdığını öğrenmiş ve Tanrı huzurunda işlediği kusuru telafi etmek için onunla evlenmeye karar vermişti. Tıbbı olan inancıyla ilacı ona kendi elleriyle verdiği doğrudu çünkü hamilelik yüzünden kendini hasta hissediyorken ana babasının kuşkulanmaması için eczaneden ısmarlayacağı ilaçları kendisi için alıyormuş gibi davranmasını istemişti; o da denilene yapmış, eczacı ilaçları hazırlarken başında durarak içeriğindeki her şeyin ilaca teker teker katıldığını gözleriyle görmüştü.

Bunun üzerine yargıçlar elini vicdanına koyduğunda genç hanımın zehirlenerek öldüğünden emin olup olmadığını sordular; Don Juan soruları yanıtlarken ilk kez gözyaşlarına boğulup zehirlenerek öldüğünden emin olduğu için sonsuza kadar acı çekeceğini söyledi. Zehir, içtiği ilaca mı katılmıştı? Öyleydi. İlaça zehir katma suçu işlenirken eczacıyla birlik mi olmuştu yoksa bu işi yalnız başına mı yapmıştı? Ne kendisi suçluydu ne de eczane. (Bunun üzerine soruldu:) Yoksa genç hanımefendi utanç içinde olduğu için intihar etmiş ve ilacı adamdan habersizce kendisi mi içmişti? Bu soru üzerine dehşete kapılıp bu eylemde genç kadının hiçbir günahının bulunmadığı üzerine Tanrı'yı ta-nık göstererek yemin etti.

Artık yargıçların kafası iyice karışmıştı, bir süre için sorguya ara verip fısıldaşarak konuyu kendi aralarında tartışırken içlerinden biri zanlıya edindiği izlenimi aktardı: İtiraflarına bakılırsa genç kadın zehirlenerek ölmüştü ama yine de verdiği yanıtlardan çıkarılan sonuca göre hakkında kuşku duyulabilecek tüm kişiler eleniyordu; bu durumda her ne kadar olanaksız görünse de akılda tek bir olasılık kalıyordu, bu da genç hanımın annesiyle babasına ilişkin olan ve usul açısından kendisine sorulması gereken bir soruydu: Yani kendi evlatlarını öldürmeyi tasarlayarak iğrenç bir niyetle hareket ettiklerini mi ima etmek istiyordu? Tutuklu kendinden emin bir ses tonuyla, “Hayır,” diye yanıtladı, “bahtsız ana babanın aklından böyle bir niyetin hiç geçmediğine eminim ve bunu ima etmişsem günahların en büyüğünü işlemiş olurum.”

Bunun üzerine yargıçlar oybirliğiyle adamın mahkemeyi oyaladığı kanısına vardılar ve işkence için emir verdiler; yine de ona son bir soru sorarak Josepha'yı kimin zehirlediğini bilip bilmediğini söylemesini istediler; hiç tereddüt etmeden yanıtlayarak bildiğini ama hiçbir işkencenin bunu ona söyletemeyeceğini açıkladı. Hayatına gelince, zaten hayattan bezmişti; isterlerse canını da alabilirlerdi, yaşadığı sırada çektiği işkencelerden daha kötüsü olamazdı ki.

Bu inatçı başkaldırı üzerine sırtındaki giysiler çıkarıldı, vücudunu germek üzere hazırlanan aletin üstüne yatırıldı, nabzını kontrol edecek bir hekim çağrıldıktan sonra cellatlara işkenceye başlamaları söylendi. Gövdesinin uç noktalarına bağlanan ve çıkırıla çevrilen bir makaraya ulaşan kayışlar yardımıyla onu şiddetli bir biçimde gerdiler; kasları, eklemleri ve iç organları üstündeki gerilim korkunçtu. Doğa çektiği acıları her organdan gelen dehşet verici feryatlarla dile getirdi; çehresinden ve göğsünden oluk oluk terler boşandı ama adam yine de aletin yaptığı eziyete karşı sapasağlam duruyordu, inleliyordu bile ve bu cehennemî işi yöneten canavar ruhlu adam bir sonraki gerilimde işkenceyi artırabileceklerini söyledi, çünkü nabzı ne bir nebze yükselmiş ne de düşmüştü.

İşkenceciler öncekinden daha şiddetli olan ikinci operasyona başlamışlardı; şeytani hünerleri sayesinde aleti ilk eziyette etkilenmemiş organların da büyük acılar çekmesine yol açacak biçimde kullanıyorlardı. İşte o sırada odaya bir keşiş daldı ve yargıçlara bağıarak o masum adama işkence edip katilin adını itiraf ettirmeye çalışmaktan derhâl vazgeçmelerini söyledi. Yargıçların işareti üzerine işkenceciler aleti hemen durdurdular ve eklemlerin bir yay esnekliğiyle yerlerine oturduğu duyuldu. İnsan doğası, altında ezildiği baskıya tepki verdi ve Don Juan işkence aletinin üstünde bayıldı. Keşiş ise yüksek sesle haykırdı: “İnsanlıktan yoksun alçaklar, cehennem zebanileri, şeytanın uşakları, makinenizi gerçek suçlu için hazırlayın, kanlı ellerinizi masumun üstünden çekin, işte buyurun, (böyle söyleyerek külahlı cüppesini çıkarıp attı) Josepha'nın babası ve katili karşınızda!”

Orada bulunan herkes şaşkınlıkla irkildi; yargıçlar dehşet içinde

ayağa kalktılar, hatta işkenceci zebaniler bile korku ve telaşla gözlerini devirip keşişe baktı.

Yargıçlara, “Eğer isterseniz,” dedi, “işkencecileriniz şu aletin üstüne dünyanın en korkunç suçlusunu yatırmaya hazırlanırken benim itiraflarımı duymak isterseniz, açın kulaklarınızı! İstemiyorsanız da o aletinizi yeni bir sorgulamaya hazırlamayın artık ve insan ıstıraplarına duyduğunuz açlığı bastırın, çünkü hayatınızda ilk kez adaleti sağlayacak olabilirsiniz.”

En kıdemli yargıç, “Devam edin,” dedi.

Keşiş, “Gözlerimin önünde kendinden geçmiş olarak yatan şu masum kurban,” dedi, “bir zamanlar dostum olan mükemmel bir babanın oğludur, henüz çocuk yaştayken bana teslim edilmişti ve Brezilya’daki işlerimizden servet kazanmayı sürdüren dostum, Portekiz’e bir kez bile uğramadan orada yirmi yıl yaşamıştı. Oğlunun hesabına geçirilmek üzere bana büyük miktarlarda para gönderdiği sıralarda işlerimdeki sorunların ve içinde bulunduğum savurganlığın etkisiyle aklımda cehennemî bir düşünce belirdi; bana gönderilenleri kendi hesabıma aktarmayı düşünmeye başladım. Bu fikrimi artık bu dünyayla hesabını kapatmış olan bahtsız karımla da paylaştım; bir süre bu fikre şiddetle karşı çıktığını itiraf ederek ona karşı dürüst olmalıyım. Bir yandan da o servete el koymayı kendime yediremiyor ama her geçen saat daha büyük borç batağına saplanıyordum, felaketle yüz yüzeydim ve ne kadar feci de olsa bu çözümden başka hiçbir şey rezil olmamı önleyemeyecekti.

Sonunda, ikna, tehdit ve ihtiyacın doğurduğu zorlamalar karımın erdemli duruşunu alt etti ve sahtekârlığa boyun eğdirdi. Uzak bir akrabamızın yetimi olduğunu söyleyerek oğlanı evlat edinmeye karar verdik; babaya oğlunun yazdığını zannettiği bazı mektuplar yazdım ve Brezilya’dan gelen serveti har vurup harman savurarak ailemi refah içinde yaşattım. Sonunda Don Juan’ın babası öldü; vasiyetine göre oğlunun ve onun mirasçılarının yokluğunda serveti bana kalıyordu. Zaten günaha öyle batmıştım ki karşıma çıkan bu beklenmedik hainlik fırsatı vicdanımda hiçbir direnişle karşılaşmadı; kapıldığım hırsla

aramdaki engeli ortadan kaldırmaya karar vererek karıma burnumun dibindeki servete ulaşabilmek için mirasçıyı katletmeyi önerdim. Dehşete düşerek bu öneriyi reddetti ve uzun süre öylesine huzursuzluk içindeydi ki teklifi tekrarlamamın akıllıca olmayacağını düşündüm. Bir süre sonra merhum tüccarın bir temsilcisi Brezilya'dan Lizbon'a gelince bu adam yazışmalarımdan haberdar olduğu için Don Juan'a gerçekte kim olduğunu, nasıl bir servete konacağını açıklamak zorunda kaldım. Bu kargaşa içinde bir yanda yakalanma ve rezil olma korkusu, öte yanda tamahkârlık ve gurur, bir yandan da şeytanın kışkırtmaları sonucu karımı suçuma ortak olmaya ikna etmeyi başardım ve Don Juan'ın alacağına inandığımız ilaca zehir kattık ama o zehir meğer biricik evladımız içinmiş... Kızımız ilacı içtiğinde ilahi adalet bizden intikamını aldı ve evladımız gözlerimizin önünde acılar içinde ölüp gitti; daha da acısı bu bir çift cinayetti çünkü içindeki bebek de yaşıyordu. Ağrıtlarımızı, feryatlarımızı tarif edecek sözcük var mıdır acaba? Hissettiklerimizi yaşatabilecek işkenceleri akıl edebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Can çekişen evladımızın yüreğiyle verdiği mücadele inanılır gibi değildi; bizimle birlikte ağladı, bırakın teselli etmeyi, bizi bağışladı. Hemen suçumuzu Don Juan'a itiraf ettik ve adaletin yerine getirilmesini istediğimizi, suçumuzun cezası neyse çekeceğimizi söyledik. İşte bu korkunç anda son nefesini vermek üzere olan kızımız Don Juan'a kutsal her şey üstüne yemin ettirip olan biteni açıklayarak ana babasının halk önünde infaz edilmesine yol açmayacağı konusunda söz verdirdi. Heyhat! Heyhat! Ve işte, sözünü nasıl tuttuğunu görüyoruz, işte, görüyorsunuz, şerefiyle şehit oluyor! Cehennemlik işkenceleriniz bitirdi onu.”

Keşiş yüksek ve öfkeli bir sesle bunları söyledikten hemen sonra perişan hâldeki Don Juan derin derin iç çekti, ardından bir iç çekiş daha gelebilirdi ama ilahi dünya masumiyetin çektiği bu eziyete artık dayanamadığından yüreğini sonsuza dek durdurdu.

Dehşet içinde kalmış, beti benzi atmış olan keşiş perişan hâldeki organları hayatîyetin son soluklarıyla titreşip duran adama gözlerini dikerek baktı. “Lanet olası canavarlar!” diye bağırdı, “Tanrı mahşer

gününde bu cinayetin hesabını soracaktır sizden! Kanı bulaşmıştır size, karanlığın uşakları! Bana gelince, nedamet getirdiğim için ilahi adalet hâlâ sağlanmamışsa, ruhum cayır cayır yanarken en azından sizin de azaplar içinde olacağınızı düşünerek teselli bulacaktır.”

İnsanlıktan çıkmış bir sesle bunları haykırdıktan sonra yüreğine bir hançer sapladı ve kanı yerde yayılırken Don Juan'ın ölü bedeninin üstüne yığılarak inilti bile çıkarmadan öldü.

Deji

ÖLÜLER, DİRİLER ve DELİLER

ANNA LETITIA AIKIN / RICHARD CUMBERLAND

NATHAN DRAKE / SÖR WALTER SCOTT

MARY WOLLSTONECRAFT SHELLEY / PETRUS BOREL

J. WADHAM / CHARLES DICKENS

SHERIDAN LE FANU / NATHANIEL HAWTHORNE

ELIZABETH GASKELL / ROBERT LOUIS STEVENSON

MARCEL SCHWOB / HECTOR HUGH MUNRO (SAKI)

Korku ile arzunun iç içe geçtiği Gotik edebiyatın, bazıları gölgede kalmış temel eserlerini ilk kez gün ışığına çıkaran bu özel öykü seçkisi, edebiyatın tekinsiz çocuğu olarak nitelendirilebilecek Gotik tarzla tanışmak isteyenleri, kökü 18. yüzyıla uzanan bir keşfe çıkarıyor.

Delili

delidolu.com.tr

f t i delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-73-1

9 786052 349731